

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sunday
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 282. — ŠTEV. 282.

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 2, 1921. — PETEK, 2. DECEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

"KITAJSKA PAGODA" ZAVZEMA OBLIKO

VSE DELEGACIJE NA KONFERENCI SE PRIDNO PEČAJO S KITAJSKO ZADEVO Z IZJEMO JAPONCEV. — NADALJNA KONFERENCA BISTVENA. — Poroča STEPH. LAUZANNE.

Washington, D. C. 30. nov. — Sedaj pa vprašamo, zakaj bi se polnomoči te komisije ne razširilo na nadaljnje preiskave, posebno one, ki se tičejo finančne carine? Zakaj bi se vseh težkoč, katerih sedaj ni mogoče rešiti, ne izročilo tej komisiji, da jih preide? Absolutno gotovo je, da se bo morala v teknu enega leta vrstiti nadaljna konferenca glede Kitajske. Zakaj bi ne predložili na čas te konferenec zaključkov, so katerih ni mogoče priti na sedanji konferenci?

Odlični mednarodni arhitekti kot sta Elihu Root in senator Lodge sta zaposlena z njo noč in dan. Kordijalno jih pri tem podpira francoski kontraktor Albert Sarrat, ki se dobro spozna na kitajsko arhitekturo v sledi svojega sedem let trajajočega bivanja v Indo-Kini.

Sedaj ni najti več le zidov in strehe te kitajske pagode, temveč tudi "bakse" za pisma, telefonske žice in radiografske naprave. Vsa nadstropja pagode so izčistili in ozemeljski pravosodnik. Govori se celo, da se bo napravilo 25.000 japonskih vojakov, ki so nastanjeni v Ŝantung nadstropju, naj stojijo nekajko naprej.

Vse to je seveda odvisno od enega pogoja: — Ta pogoj se glasi, da bo storila Kitajska, ko se ji bo izročilo ključe, vse potrebno, da drži hišo čisto in v dobrem redu. Ali bo Kitajska zmožna storiti to?

Zalibog moram poročati, da pomagajo Japonci le malo pri grajenju in izčišenju te pagode. Kadar se jih naprosi, naj odstranijo kak plot ali izpraznijo kako sobo, odgovarjajo vedno na zelo uljuden način, da morajo sporociti celo zadevo v Tokio. Japonci so v resnici kaj šudne vrste ljudje. Oni razpravljajo in sicer na zelo dvorljiv način, a ne pridejo nikdar do zaključkov. Umenost priti do zaključku je ostala odločno anglo-saška in francoska umetnost.

V vsakem slučaju pa stojimo pred zelo previdnim in praktičnim predlogom. Ta predlog prihaja seveda od senatorja Lodge-a. Vedno najdemo senator, Lodge-a, kadar je treba staviti kak praktičen in previden predlog. Senator predlagata, naj bi odšla mednarodna komisija juristov na Kitajsko, preiskala tam, če jamčijo kitajske postave ter navade pred sedišči opust inozemskih sodišč, nakar naj bi podala svoje poročilo v teknu enega leta. To je resnična zdrava, hišna pamet.

WSS WSS WSS WSS WSS

Eviši nemški kronprinc Viljem je že vedno v svojem pregnanstu na otoku Wieringen. Njegova edina zabava je motorno kolo.

USPEŠNA PREHRANA RUSKIH OTROK

Sedaj se prehranja 500.000 otrok. Am. pom. administracija upa po večato to število na 1,200,000.

Poroča Walter Duranty.

Moskva, 30. novembra. — Lyman Brown, evropski ravnatelj Ameriške pomočne administracije, je včeraj na predvečer svojega odpovedovanja v Rigo in po kratkem inšpečijskem potovanju v Moskvo izjavil, da je zaznamovali v Rusiji manjši odstotek izgube živil Ameriške pomočne administracije kot v katerikoli drugi evropski državi. Dostavljal je, da temeljno ugotovilo seveda na poročilih, katera so mu poslali načelniki departementov administracije, kajti osebno ni imel časa iti po deželi naokrog ter ekspirirati posameznosti, a ta poročila so soglašala z ustvarjanjem, katerega je dobil glede sovjetskih oblasti, s katerimi je bil popolnoma zadovoljen.

— Če se vzame vpoštov vse vstvari, namreč velike razdalje, transportne težote, zgodno zimo in tako dalej, potem je pomenjalo vse dober uspel, — je reklo Mr. Brown. — Mi prehranjamo sedaj ravno pol milijona otrok, in sicer tri mesece potem, ko je bil v Rigi podpisovan dogovor. Do Božiča bomo najbrž prehranjali v celiem 800.000 otrov in kmalu po Novem letu celo 1,200,000. Mislim, da bomo lahko prehranjali 1,200,000 otrok iz januarja pa do avgusta in skupni stroški bodo znašali približno \$12,000,000.

— To naše delo bo preprečilo dejanske slučaje smrti otrok vsed stradanja v ozemljih, v katerih delujemo. Polkovnik Haskell je izračunal, da je še več kot pol milijona nadaljnih, ki potrebujejo pomoči, a teh žalibog ne moremo doseči. —

Mr. Brown je reklo, da je imel zadovoljiv pogovor s Kamenevom, vendar pa ni hotel navesti posameznosti. Dostavljal je, da ga veseli, da se večina težkoč, o katerih se je govorilo v Rigi, ni pojavila ali pa da se jih je premagalo.

VELIK POŽAR V PHILADELPHII.

Philadelphia, Pa., 1. decembra. Naprave F. Weber Company, ki se je pečala z izdelovanjem umetniških predmetov, so bile skoropopolnoma uničene od požara. Pojavljena škoda znaša pol milijon dolarjev in dvesto dolarjev v gotovini.

INDIJANI SE HOČEJO PRESELITI V MEHIKO

Približno deset tisoč Indijancev se hoče izseliti v Mehiko, če jih bo vlada pustila.

Washington, D. C. 1. dec. — Zastopniki mehiške vlade so došli v Združene države, da se sezvetoju z glavarjem Charles Washhresha Osage indijanskega jemena, ki predstavlja deset tisoč ameriških Indijancev, ki načrnavajo ustanoviti kolonijo v severni Mehiki.

— Pet ali šest plemen je v tej teži, ki se bodo z nami vred izseliti v Mehiko, če bomo lahko dobili pravice do zemljišč, — je reklo glavar. — Vse skupaj bo približno deset tisoč ljudi. Osagedijane, ki žive v Oklanom, so postali zelo bogati radi petrolejskih vrelcev, katere se je našlo na njih zemlji.

— Ravno petrolej je, ki nas je napotil, da si isčemo novih domov. Mi imamo dosti denarja in dobički petrolejskih vrelcev, bodeti teki še leta in leta v naše roke, vendar pa ni denar, ki dela ljudi srečne. Mi hočemo iti, kjer lahko živimo kot hočemo živeti, kjer bomo lahko lastovali farme ter vzgajali močne otroke.

Pred kratkim je zaključila mehiška vlada pogajanja za kolonizacijo 20.000 Menonitov iz Canade in preseljevanje teh ljudi v njih novo pridobljeni ozemlju na državi Chihuahua se bo pričelo v teknu desetih dni.

Glavar je pojasnil, da ni zemlja, katera imajo Indijanci v Oklahomi, še nadalje sposobna za obdelovanje in sicer radi promocije petroleja z številnih vrelcev. Pred dolgim časom, — je napovedal, — so sklenili glavarji s kompanijami dogovor, ki je dajal stednjim pravico vrtati kjerkoli se jim je zdele primerno in ker se je našlo vedno večje število vrelcev, so bili Indijanci počasi izpredrijeni iz njih zemlji.

— Najti je ljudi v našem plemenu, — je napovedal glavar, — ki nimajo nikakih petrolejskih zemljišč. Naš namen je skrbeti za te ter deliti z njimi zemljo, katero bomo kupili.

— Mi se najraje naselili v dižavi Chihuahua ter upamo dobiti zemljo v bližini meje Združenih držav, da bomo lahko knipovali svoje potrebsčine v Združenih državah.

— Kar se tiče vprašanja, če nas bo vlada Združenih držav pustila iz dežela, moram reči, da se tega še nismo lotili, a ker ne bomo pustili svojih pravic v Združenih državah, če bo kaj takega treba.

Korporacija namerava gnati tožbo prav do najvišje instanče, te je do najvišjega sedišča Združenih držav, če bo kaj takega treba.

— MIKLAVŽ V NOVI UNIFORMI.

Philadelphia, Pa., 1. decembra. Soglasno s poveščjo, katero je posredovala policija, neka Mrs. Samuel Rhodes iz predmestja Glen Ridge se je izbral Santa Claus za letošnjo sezono posebno uniformo. Soglasno s poveščjo tri leta stare unukinja Mrs. Rhodes je nosil Miklavž rjav klobuk in pod pazduško dežnik. Dekle je bila prepričana, da je bil dotičen v resnici Santa Claus, kajti predstavil se je kot tak, ko se je prebudila ter ga zagledala v svoje starate. Obljubil je, da je številne stvari za Božič, če bo pridna ter nikomur povedala, da je bil tam. Ko je Miklavž izginil, se je izkazalo, da je izginil z njim vred tudi nakita v vrednosti tisoč dolarjev in dvesto dolarjev v gotovini.

ZADEVA ARBUCKLA.

San Francisco, Cal., 1. dec. — Pričevanje v procesu Arbuckla je končano, razven če bi hotela obramba navesti še par nadaljnih prič proti državnemu pravdilu. Obrazma je dosegla uspeh, ko je poklicala Mrs. Lulu Corey, ki je potrdila, da je bila Rappe v Wheeler Hot Springs bolna, prav kot je izjavila Mrs. Neighbors. Kot znano je bila proti Mrs. Neighbors dvignjena radi te izjave otožba radi krive prisegje.

Slušaj bo najbrž jutri izročen porotnikom.

LANDRU OBŠOJEN NA SMRT NA GILOTINI

POROTA V VERSAILLES JE SPOZNALA LANDRU-JA KRIVIM UMORA PO PRVEM REDU. — NJEGOV ZAGOVORNIK JE NAVDEL V OPRAVIČILO "BEO SUŽENJSTVO". LANDRU PRAVI, DA JE NEDOLŽEN.

Versailles, Francija, 30. nov. ter kačoč v istem času s prstom na oboženega.

Dostavil je, da podpira dejstvo, da so se nahajale identificacijske listine domnevanih žrtev v posesti otoženega, težnega, ki predstavlja deset tisoč ljudi srednjih Indijancev, ki načrnavajo ustanoviti kolonijo v severni Mehiki.

— Te ženske so vse žive, — je reklo Giafferi ter imel pri tem v mislih deset žensk, katere je Landru baje uroril, — a sram jih je ter nočeo povestiti, kje se nahajajo. Vprizrite natančno prediskavo po Združenih državah, Braziliju, Argentino in drugih južnoameriških deželah in predpričati sem, da boste našli takovane žrtve Landru-ja.

— Jaz sem nedolžen, — je reklo Moro Giafferi ter imel pri tem v mislih deset žensk, katere je Landru baje uroril, — a sram jih je ter nočeo povestiti, kje se nahajajo. Vprizrite natančno prediskavo po Združenih državah, Braziliju, Argentino in drugih južnoameriških dežalah in predpričati sem, da boste našli takovane žrtve Landru-ja.

— Jaz sem nedolžen, — je reklo Giafferi ter imel pri tem v mislih deset žensk, katere je Landru baje uroril, — a sram jih je ter nočeo povestiti, kje se nahajajo. Vprizrite natančno prediskavo po Združenih državah, Braziliju, Argentino in drugih južnoameriških dežalah in predpričati sem, da boste našli takovane žrtve Landru-ja.

TARTARSKI OTROCI POZNAJO MARK TWAINA IN EDISONA.

Kristopol, Tatarska republika, 29. novembra. — Otroci tega celinskega mesta ob Kama reki so poznavali Mark Twaina in Thomas Edisona, še predno je dospela tajak ameriška pomočna administracija ter pričela deliti med mladiči bele zemlje, napravljene iz mokre, zrnitev v Minneapolisu.

V znamenje svoje hvaležnosti so izročili tukajšnji mladiči ameriškemu upravitelju spomenico, v kateri se glasi:

— Ni le prijetno jesti ameriški kruh in sladkor, temveč tudi prijetno misliti, da prihajata iz Amerike. Mi radi čitamo o Ameriki. Prav posebno ljubimo Mark Twaina in Thomas Edisona. Tom Sawyer in Huck Finn sta naša prijatelja. Mi vemo, da je izvršil Edison številne važne iznajdbe. Prosimo vas, da daste ameriškemu narodu izraza naši hvaležnosti, posebno pa malim Amerikancem.

Večina otrok v tem ozemlju je tatarskega izvora s primesjo Kalmykov, Kirgizov in drugih, ki se ne poslužujejo ruskega jezika.

IZJAVA VALERE.

Ennis, Irsko, 1. decembra. — Eamon de Valera je izjavil danes v nekem govoru, da ne bodo Irci povzročitelji, če bo izbruhnila na Irskem nova vojna. Sinfineci bi ne mogli iti dalje v svojem popuščanju proti Angležem kot so dejanski šli.

— Če bi privolili v več, — je reklo, — bi se s tem obrnili proti principijem, za katere se je Irsko borila tekom zadnjih sedemsto let.

KONEC BERLINSKE STAVKE.

Berlin, Nemčija, 1. decembra. Stavka električnikov v tem mestu je bila včeraj končana. Vsled stavke, ki je v torek nenadoma izbruhnila, je bilo glavno mesto brez električne razvjetljave in ustavljen je bil tudi promet poletne železnice in obratovanje v javnih napravah.

Uslužbeni električniki, telefonske in železniške službe so zastavili, ker se ni ugodilo njih prošnji, da se jim dovoli višje plače.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

so potem naše banke izvršujejo po nizki ceni, nenečljivo in hitro.

Včeraj se bilo naše cene sledile:

Jugoslavia:

Barpoščija na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovi urad" in "Jadranska banka" v Jugoslaviji.

300 kron \$ 1.30 1,000 kron \$ 4.20

400 kron \$ 1.75 5,000 kron \$ 20.50

500 kron \$ 2.15 10,000 kron \$ 40.00

Glasom naredne ministritve za pošte in brzav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati meske pošte po edinole v dinarjih; za vsake stiri krene do izplačati en dinar; razmerje med dinarjem in krene ostane torej neizmenjeno.

Ralija je nasedeno ozemlje:

Ralija na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir \$ 2.60 500 lir \$ 22.00

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANIS SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izkaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Za celo leto velja tudi za Ameriko	Za New York za celo leta	87.00
in Canada	za pot leta	82.50
Za p.t. leta	85.00	82.50
Za letot leta	81.00	82.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Published Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription rates \$5.00

Advertisements on Agreement.

Dopisni brez podpisna za oznakovanje. Izdajat na se prioblaščajo. Izdajat na se blagovni poštiji po Money Order. Pri spremstvi kraja narodnikov prema, da ne tudi prejšnjo blagovno naznam, da hitro ne nujemo naslovnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2875

POLITIČNI JETNIKI.

Neposredno pred izbruhom vojne in po izbruhu, so v Ameriki vsakega aprili, ki je skušal dokazati, da je vojna zločin.

Veliko jih je romalo v ječo. In veliko jih je v ječi sedaj, ko je vojna že zdavnaj "častno" izvojevana in je demokracija rešena v vsem svojem dostenjanstvu."

Harding je bil vplet v svojo politično kampanjo tu di geslo: "Vse politične zločince je treba izpustiti".

Ta njegova obljava je bila tako prepričevalna, da je bil vsak lahkoverni uverjen, da se bodo odprla političnim jetnikom vrata v svobodo takoj, ko se bodo zaprla za Hardingom vrata Bele hiše.

To se pa ni zgodilo, pač pa nekaj drugega: Hardingova administracija se bavi s pomilovanjem političnih jetnikov.

Kmalu bo poteklo eno leto, odkar se že bavi. Pa niti še nič izjavljenega in nič prebavljenega.

Generalni dravni pravnik Dougherty predloži predsedniku skoraj vsak teden natančno poročilo glede političnih jetnikov.

Časopis je zatem izrazi upanje in objavi vest, da bodo jetniki kmalu izpuščeni.

Z dnem, ko bi imela obljava postati dejstvo, je v listih malo skrita notica, da je cela stvar še nekoliko preložena in nedozorela.

Vlada hoče napraviti utis, da je pripravljena izpustiti politične zločince. To je pa tudi vse.

Kako malo se vlada v resnici briga za politične jetnike, je razvidno iz zadnjega poročila, ki je dospeло iz zveznega glavnega mesta.

Te dni so namreč spoznali, da jih je 170 sedaj je pa njihovo število naraslo na 200.

Zadnji čas je, da delavci odločno zahtevajo svobo do za te ljudi.

Obljav je bilo že dovolj, posledica obljuje naj bo vresničenje.

Javna tajnost je pa, da bi jih vlada že zdavnaj opristila, če bi ne bilo v deželi odsluženih vojakov.

Ameriški vojaki so bili grdo speljani za nos. Ko so odhajali, so nesli seboj celo malih obljub, ko so se vrnili, se ni nihče zmenil zanje.

Od vlade zahtevajo bonus za svoje službovanje in krvavo rokodelstvo.

Vlada ga jim noče dati.

In dokler ne bodo dobili bonusa, najbrže ne bo nič s pomilovanjem političnih jetnikov.

Gospodarski položaj Jugoslavije.

"Journal des Débats", znameniti pariški dnevnik, ki je menda edini večji inozemski list, kateri določeno zavzema simpatično stališče naprom Jugoslaviji in vsakovrstnemu režimu v aje, objavlja v svoji številki 10 novembra daljši članek o gospodarskem položaju v Jugoslaviji.

Za največjo kalamiteto na finančnem polju smatra člankar dejstvo, da finančni minister ne more spraviti ravnotežja v državni proračunu. Proračun za leto 1922, predvideva 600 milijonov izdatkov in 4800 milijonov dohodka; edvisno je od skupščine, če bo mogla razne potrebe toliko znižati, da primanjkljaj izgine. (To je pa zelo neverjetno, če pomislimo na stroške poizkusne mobilizacije, kateri se bodo pač morali naknadno vstaviti v proračun za leto — 1922.)

Zelo težko breme za Jugoslavijo so dolgoročni. Ker omenjeni list pri tej priliki navaja približno višino in porazdelitev naših dolgov, je gotovo na mestu, da jih tu zabeležimo, ker naš finančni minister dozdaj javnosti o tem položaju našega gospodarstva ni nikoli točno informiral. Glasom tega francoskega vira znašajo naši dolgoročni.

880 milijonov frankov, ki jih dolgujeta Srbija in Črna Gora inozemstvu pred vojno in 328 milijonov kron, ki odpadejo na bivše avstrijske jugoslovanske dežele od skupnega dolga bivše avstro-ugrske monarhije.

Vojni dolgoročni se dajo le pričilno preračunati. V naturi je inozemstvo posodilo bivši Srbiji eno milijardo; v denarju pa ima terjeti od Jugoslavije za vojne izdatke: Francija in Anglija 936 milijonov, Amerika 61 milijonov. Vsega skupaj skoraj dve milijardi.

Dolgoročni vojni se nanašajo, na eno inozemsko in dve notranje posojili. Francija, Anglija in Amerika so nam po vojni posodile — 357 milijonov. Kar se tiče notranjih posojil, je vlada leta 1919 razpisala kratkoročno šestostredost posojilo v kronske in dinarskih bonih, od katerih kroži še 137 milijonov kronskeh in 3 milijoni dinarskih bonov. 250 milijonov dinarjev dolguje država svojim državljanom od 20 odst. pridržka nominalne vrednosti pri žigosanju kron. Vrh tege je država obremenjena s 67 milijoni dinarij v gotovini in 130 milijoni dinarij v obliki obligacij v dobro muslimanskem veleposrednikom, ki so si zagotovili to vsto kot plačilo za to, da so glasovali.

li za ustavo. Zadnje posojilo znaša 500 milijonov dinarjev. O zunanjem posojilu, ki ga ravnomer najema vlada v inozemstvu, pa ne vemo dozdaj še čiste nič pozitivnega (razen tega, da se bo morala z njim pokriti poizkusna mobilizacija).

Člankar govoriti potem o padanju naše valute. Če se naša valuta zadnje dne hvalabogu zopet dviga, to še ni znak njenega trajnega dejanskega ozdravljenja. 31. decembra 1919 je 100 frankov bilo 225 dinarjev, 19. marca 1920 so veljali 420 dinarjev, oktobra 1921 pa 465 dinarjev. To so skoki, ki opravljajo bojanjen, da se na dvinjenje v sedanjem trenutku ni preveč zanašati.

Med vzroki nestabilnosti valute v državi, ki razpolaga z neizčrpnim bogastvom, navaja Franco razen neuravnovešenega budžeta v prvih vrstih to, da je dinar pri izmenjavi s krono v relaciji 1:4 izgubil veliko na svoji veljavi. Drugi vzrok vidi člankar v "samih sebi nasprotuječi si zakonodaji" glede zunanjega trgovine in radi prekomernejšega protekcionizma, ki stavi ovire uvozu in daje izvozničarsku izredne pravice. Ta trgovinska politika, pravi člankar, je povzročila draginjo v deželi, na inozemskih trgih pa jugoslovansko glavo ne more konkuriši s tujim. Leta 1920 je izvoz lesa znašal 30 odst. celokupnega izvoza, leta 1921 pa znaša samo še šest-odst., je torej naravnost katastrofalno padel. Vzrok v tem je, da slavonski brast, ki je bil dozdaj na svetovnem trgu najbolj iskana specjalista, danes ne vdaje več konkurenco s skandinavskim. Na padanje naše trgovine pa vpliva seveda tudi zelo slato stanje železniškega omrežja v Jugoslaviji, visoki tarifi, zlasti kar se tiče rečne plove, težave pri ekspediciji itd.

Francoski publicist ima, ko slika naše gospodarsko stanje v zelo resničnih barvah, seveda tudi svoj poseben namen. Ozdravljenje gospodarskega položaja naše tako bogate dežele, je mogoče le, če se investira veliko kapitala za izboljšanje in izpopolnitve železniškega omrežja in pristanišč, za eksploriranje rudopostrovstva itd. Po mnenju inostranskega lista to ni mogoče, če se ne pokliče na pomoci tujih kapitalov. Zdi se, da sedanjih vlad spriča popolne zavoženosti finančne tudi ničesar drugega ne bo preostalo.

Iz Slovenije.

O delitvi naše države v oblasti.

Zgodovinski spomin.

"Jutro" piše: V revolucionarnem letu 1848, so slovenski kraji ob Savinji, od Sevnice do Brežice, želeli, da se združijo s sosedno Hrvatsko. Sestavljejo se so pršoje (junija 1848) in pobirati podpisi; in vsega se vidi, da se ta pokret vodil pri prosti ljudi, ki niso bili izurjeni stilišči. Povod so morda gospodarska vprašanja; k temu pa je prihajalo še posebno zaupanje, ki ga je priprosti narod imel po popularnem Jelačiču bana.

Tako je pet vasi krškega okraja (s Cerkeljnim vred) prosilo, če, mi ubogi ljudje želimo, če je mogoče, "ker smo že bližnjiki, poslati tudi bratje (s sosednjimi Hrvatimi)"; 76 podpisov.

Druga taka pršoja iz župe Le-

skovca in Cerkelja ima 100 podpisov.

Tretjo izjavo iz okraja Kranjčevja-Sv. Križ je podpisalo 276 posetnikov; na nadaljnji poljih je podpisanih 105 iz svetovniške občine.

Vse dni so namreč spoznali, da jih je 170 sedaj je pa njihovo število naraslo na 200.

Zadnji čas je, da delavci odločno zahtevajo svobo do za te ljudi.

Obljav je bilo že dovolj, posledica obljuje naj bo vresničenje.

Javna tajnost je pa, da bi jih vlada že zdavnaj opristila, če bi ne bilo v deželi odsluženih vojakov.

Kako malo se vlada v resnici briga za politične jetnike, je razvidno iz zadnjega poročila, ki je dospealo iz zveznega glavnega mesta.

Te dni so namreč spoznali, da jih je 170 sedaj je pa njihovo število naraslo na 200.

Zadnji čas je, da delavci odločno zahtevajo svobo do za te ljudi.

Obljav je bilo že dovolj, posledica obljuje naj bo vresničenje.

Javna tajnost je pa, da bi jih vlada že zdavnaj opristila, če bi ne bilo v deželi odsluženih vojakov.

Ameriški vojaki so bili grdo speljani za nos. Ko so odhajali, so nesli seboj celo malih obljub, ko so se vrnili, se ni nihče zmenil zanje.

Od vlade zahtevajo bonus za svoje službovanje in krvavo rokodelstvo.

Vlada ga jim noče dati.

In dokler ne bodo dobili bonusa, najbrže ne bo nič s pomilovanjem političnih jetnikov.

Preiskava radi nepostavnega po- stopanja Vranglerovih pogrančnih čet na meji.

Radi številnih pritožb, ki so bile vložene proti čudenemu postopanju Vranglerovih čet na meji, je pričela poslovna vojaška komisija strogo preiskavo. Sploh so se dosedaj

Vranglerovih pogrančnih čet obzide.

Kdo je celo stvar inšceniral, prodati. Ker se je pa natakarju

nam doseglo ni znano; zdi se pa, zdela stvar sumljiva, je naznani

da se je začela v kmetijskih krogih Bajca stražniku. Bajec je bil are-

nam posoča takratni celjski kap-

lan Orožen (maja 1848), češ kme-

niki — ker je bilo tako suho po-

letje.

Gospod je odkimal z glavo ter

med vredno postopanje, da je

zadostuje težko počuti.

— Padi ti na moj prestol

in delaj vreme.

Kmet je sedel na božji prestol

ter odredil takole:

— Ker mi je dan za moč in ob-

last, naznam, da mora biti

krompir nekolični dražji . . .

— Zakaj je krompir tako drag?

— O, oče nebeski, dež je pada-

ce celo poletje.

— Krompir je krompir tako drag?

— Zato, zato — je cineal kme-

ti — ker je bilo tako suho po-

letje.

Gospod je odkimal z glavo ter

med vredno postopanje, da je

zadostuje težko počuti.

— Padi ti na moj prestol

in delaj vreme.

Balkanske intrige obdajajo kralja Aleksandra

Poroča Edwin D. Haskell.

Pariz, Francija. — Tukaj pričenjajo prihajati na dan čudne stvari glede razburljive narave zadev na Balkanu, ki je še vedno v stiku vretja, kljub izpremenjenim političnim in teritorialnim razmeram, ki so posledica novega evropskega miru.

All ji bil mladi kralj Aleksander v resnici bolan v Parizu, tako bolan, da se ni mogel vrniti v Belgrad ob priliki pogreba kralja Petra, svojega očeta? Ali je res, da je prišel jugoslovanski ministriški predsednik Pašić pred kraljicu v Pariz, da iztrža mladega monarha iz rok in objema krastne francoske dekllice za katero je bil mladi kralj pripravljen odpovedati se prestol? Taka vprašanja so krožila po Parizu cele tedne, ne da bi bil omogoče dobiti odgovor na nje. Srbske oblasti so odgovorile na govorice, da kralj ni bolan, s tem, da so pričele izdajeti poldnevne bulete glede zdravstvenega stanja kralja. Iste oblasti so tudi brez kvalifikacij zaničale povesti o lepi francoski dekllici. Pariz pa ni hotel sprejeti nikakih "oficijskih znanjan".

Sedaj pa je prišel v Pariz neki dobro znan srbski diplomat, ki pravi, da ni bilo nobene kraljeve bolezni in nobene dekllice, ki bi zadrževala mladega kralja od Belgrada, temveč nekaj neizmerno bolj resnega.

Kralj Aleksander se ni hotel vrniti v Belgrad zato, da ohrani svoje življenje. Bilo je v direktnem dogovoru z belgrajsko vlado, da se je Aleksander proglašil bolnim v Parizu, kajti brez dvoma bi bil zavrnut umorjen, če bi se pokazal v jugoslovanskem glavnem mestu. Ko je prišel pred nedavno časom Pašić v Pariz, je sporočil Aleksandru, da so razmere veliko bolj ugodne kot so bile in Aleksander, glede kojega osebnega poguma ne more biti niti najmanjšega dvoma, je privolil, da se vrne v svojo deželo ter se da kronati kraljenovega kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kako neustrašen je mladi kralj, bo razvidno iz dejstva, ki so ga napotila, da ne vrnji takoj po smrti kralja Petra v svojo deželo.

Poročilo, da je neka ženska zadrževala Aleksandra od prestola, je najbrž temeljilo na dejstvu, da se je mudila v Parizu ruska grofica Naraska, s katero se je Aleksander sestal v Solunu leta 1917. Ta afera pa je že davno pozabljena.

Soglasno z diplomatskimi informacijami, je bil regent še pred smrto kralja Petra preplavljen s pretihimi pismi od strani komunistov in drugih radikalcev v Belgradu, v katerih so ga obvestili, da bo njegova navzočnost na srbskih tleh pomenjala njegovo smrť. Po smrti njegovega očeta so bile te pretjene obnovljene. Potem ko je več kot ob eni priliki srečno ušel krogljam atentatorju, je prišel Aleksander do prepričanja, da je za njegov mladi narod boljše, če se za nekaj časa umakne. Njegovi svetovale so ga prosili, naj ostane še dalj časa v Parizu. Treba pa je bilo najti izgovor za odstopnost novega kralja, da se ponimi podanike, ki niso mogli ali niso hoteli razumeti. Evropski listi so vsled tega več tednov priobčili buletine, ki so baje prihajali iz bolniške sobe mladega kralja.

Tajni značaj njegove bolezni in brezuspešni poskusi poročevalcev da vidijo Aleksandra, pa se imeli za posledico govorice, da kralj sploh ni bolan. Obenem s tem se je tudi pojavila povest o ljubezenski aferi z rusko grofico. Sečaj, ko je Aleksander zopet v Belgradu, se je skrivnostni slučaj pojasnil samoposebi.

Rdeči, ki so ogrožali Aleksandra, so bili boljševski agenti, ki so se splazili v Srbijo tekom preteklega leta obenem s caristi, ki so pobegnili iz Rusije z Wranglovo armado. Ti agenti so našli kaj dovolito polje, kajti temeljno delo za revolucijo je že izvršila značna srbska Črna roka.

Pretenj takih ljudi ne smatrajo za šalo na Balkanu. Ko je Aleksander izvedel, da bo umrl v teku ene ure potem, ko bo prekoračil srbsko mejo, se je orez dvoma spomnil na celo serijo kraljevskih umorov v novejšem času. Misil je na umor kralja in kraljice iz hiše Obrenovićev leta 1903 ter na umor nadvojvode Ferdinanda, ki je dal povod za svetovno vojno. Misil pa je tudi na tri atentate proti njegovemu življenju, namreč leta 1917, 1919 in 1920.

Njegovemu očetu, kralju Pepejnskemu, če ne bo Peter pobil tru, so tako zelo pretili nekateri takoj cele Belo roke, po postala Črna roka od tedaj naprej njegovov sovražnica. Ker je pričela vsled tega delati vedno bolj proti njemu, se je moral Peter zanesati v vedno večji meri na svoje prejšnje sovražnike. Belo roko, tako da so se stvari kmalu potpolnom zasukale.

Tokom balkanskih vojn in zadnje svetovne vojne so bili vsi preveč zaposeni z obrambeno svojim domov, da bi mogli misliti na intrige, a kakor hitro je postal cele stara storija ter so bili Srbi pognani iz svoje dežele, so se takoj zopet lotili svojih prejšnjih rivalstev ter pričeli kovati zaročke za strmolagljivljenje kralja. Več armadnih častnikov, ki so bili sti boja in nezadovoljni vsled porazov, se je pričrnilo Črni roki in ubogovega princa Aleksandra je bil oddan strek.

Vojna policija v državi posebnih detektivov se je lotila dela in kmalu se bili prijeti vsi častniki, ki so se vdeležili zaret. En general je bil ustreljen, več častnikov je bilo obsojenih na dosmrtno ječo, a večina je bila internirana na krasnem Otoku smerti, ki leži en streljav prej od Krka. Tam so jih držali približno eno leto, nakar so bili izpuščeni pod parolo.

Ceprav je tem zarotnikom dolgo časa tičal strah v kosteh, so konečno vendar pozabili na svoje tekmice na visokih in odličnih mestih. Črna roka je vsled tega domnevala, da ne postopa kralj pravilno z njo. Ali niso uporili prejšnjega kralja in kraljice ter riskirali svoje vratove, da spravijo Petra na prestol? Zakaj naj bi torej dobili sovražniki Petra najlepše kose pogace, dočim bi se nje potisnilo v ozadje? Črna roka ni hotel sprejeti nobenega

je treba le še čakati, če mu bodo njegovi števini in mogočni sovražniki dovolili vladati dolgo čas.

Če bi bila Srbija sama z mediami, kot so obstajale pred zadnjim vojno, bi bila lahka stvar biti kos položaju in vsakega, ki se je vdeležil zaretu proti prestolu, bi izgnali ali pa obesili. Sedaj, ko je nastala Jugoslavija iz razvalin habsburškega cesarstva, pa so stopili novi elementi v srbsko politiko.

Srbija bo biti prva v Jugoslaviji, prav kot je hotel Prusija vladati nemški federaciji, ki je bila slednja stvorjena leta 1871. Obstaja pa velika razlika v odnosnem razvoju med Prusijo in nemškimi državami na eni strani ter Srbijo in slovenskimi državami na drugi strani. Prusija je bila bolj napredna kot ostali deli Nemčije ter je bilo vsed tega possem pravilno in umevno, da jih je skušala nadvladati. V Jugoslaviji pa je položaj ravno nasproten.

Dalmacija, Hrvatska, Slavonija, Hercegovina, Bosna in Slovenija so bile dolgo let pod avstrijsko vlado. Avstrije so smatrali te dežele za trajni del njih cesarstva ter jih skušali spraviti navzgor do dunajskega standarda civilizacije. (To je malo pretiran.)

Te province se je moderniziralo v prebivalstvo teh provinje, ki je bil globoko prizadet vsed te izbremembe.

Nadaljni element, ki ogroža Aleksandra, je Črnogora. Ta malo dežela, katero so v Srednjem veku ustanovili vodilni Srbi, ki so pobegnili v nedostopne gore pred turškim navalom, je obnova živide srbske neodvisnosti ter plamen srbske vere skozi več kot štiristo let. Srbi so takoj lo skleniti premirja navalnih na dežele ter jo proglašili da del Srbije same, mesto da bi ji dovolili, da postane prosta država v Jugoslaviji.

Črnogorci, ki so nasprotovali metodam srbske vlade, so bili posreljeni, vrženi v jezo ali pognači v gore. Vsi ti občutijo zelo ostro izgubo svoje dežele ter podpirajo domačo dinastijo, kateri načeluje sedaj Danilo, ki živi ob francoski Rivijeri ter čaka na boljše čase.

K temu pa pride še pet milijonov prebivalcev Macedonije, katero je zavojevala Srbija tekom balkanskih vojn in kjer je le majhen odstotek prebivalstva srbski. Prebivalstvo obstaja večinoma iz Bulgarov in Albancev, s kucevalaškimi, turškimi in židovskimi manjšinami. Srbi so naložili tem prebivalcem težko breme vojaškega ter jih silijo, da se priznajo Srbom. Med temi jih je brez dvoma dosti, ki bi radi pomagali pri strmolagljivljenju Aleksandra, kajti oni domnevajo, da bi v nato sledile zmešnjavi lahko vši Srbi ter se pridružili svojim domaćim deželam.

Vspričo vseh teh faktorjev, ki delujejo proti njemu, se je treba le malo čuditi, če se ni hotel Aleksander vrniti ter se doma vakiči ter jih silijo, da se priznajo Srbom. Med temi jih je brez dvoma dosti, ki bi radi pomagali pri strmolagljivljenju kralja. Več armadnih častnikov, ki so bili sti boja in nezadovoljni vsled porazov, se je pričrnilo Črni roki in ubogovega princa Aleksandra je bil oddan strek.

VELIKA POVODENJ NA FILIPINI

Manila, Filipini 1. decembra. Celo mesto Ibadžaj v provinci Capiz je bilo preplavljenom v velikanskega vala in soglasno s sporočili poštnega mojstra v Ibadžaj je odneslo vodstvo številne hiše ven na široko morje. Poročila na tukajšnji glavni stan kontabljerjev pravijo, da je bilo mesto Macato v isti provinci istotno preplavljen in da je pri tem utonilo več kot sto domačinov.

Nekateri deli mesta Ibadžaj stote pod petnajst čevljih vode. Zvezne s številnimi deli province so prekinjene ter se domneva, da bodo popolna poročila kazala večjo število mrtvih kot je sporočil poštni mojster. Uničene so tudi številne hiše nadalje od obali.

Ceprav je tem zarotnikom dolgo časa tičal strah v kosteh, so konečno vendar pozabili na svoje tekmice na visokih in odličnih mestih. Črna roka je vsled tega domnevala, da ne postopa kralj pravilno z njo. Ali niso uporili prejšnjega kralja in kraljice ter riskirali svoje vratove, da spravijo Petra na prestol? Zakaj naj bi torej dobili sovražniki Petra najlepše kose pogace, dočim bi se nje potisnilo v ozadje? Črna roka ni hotel sprejeti nobenega

Mutasti birič.

Spisal Fran Milčinski.

I.

Tega je že več nego trideset let. Bilo je na dan sv. Florijana, ki je patron kovačkega obrta, in kovač Miklavž je praznoval svojega nebeskega zaščitnika. Pravznaval ga je bolj po staru nego lepi šegi z brezideljem in s pijačo. Spravil se je v bližnje Tupaliče, tam se je vsehol v Anžurjevo krmno, sedel je kakor pribit in pil. Se pred poldnem se ga je nalezel do dobre volje. Pa je še prilival ir se mu je razvijala bahavost: nikdo pod mitem nebom ni toliko imel v glavi in žepu kakor on. Do mrača je bil že siten, iz sitnega je pomaval postajal silovit in ura na ūta ſe ni bila deset, že so ga bili do grla siti gostje in krmar in ūta ſe tepen bi bil, da ni v krmi del tudi gospod orožniški stražnji. Kralj je zanj zavzel, da babi se je tudi zavedel, da babi tudi po sobi — čemu nekki tulici. Ali je zmešan, ali se mu ſanja, ali je začaran?

Vsa umij se, — je ihtela žena, — da te ne bodo krvavega gorili po svetu kakor razbojniki! Oj nesrečni ti pijane, zdaj imas kar si iskal!

— Ni časa za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

Zena je s podvajeno silo zatulila. Kovač Miklavž je začuden glede kar nikakor si ne more domisliti, ki bi se vendar moral, zakaj in kam naj spremi orožnika. — Zdaj se je tudi zavedel, da babi tudi po sobi — čemu nekki tulici. Ali je zmešan, ali se mu ſanja, ali je začaran?

— Vsaj umij se, — je ihtela žena, — da te ne bodo krvavega gorili po svetu kakor razbojniki!

— Nič ne vem, nič ne vem, — je mrljal.

Zena je s podvajeno silo zatulila. Kovač Miklavž je začuden glede kar nikakor si ne more domisliti, ki bi se vendar moral, zakaj in kam naj spremi orožnika. — Zdaj se je tudi zavedel, da babi tudi po sobi — čemu nekki tulici. Ali je zmešan, ali se mu ſanja, ali je začaran?

— Le napnite možgane, se boeste že spomnili! — ga je silil orožnik.

— Že v krmi ste iskalib, — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za umivanje, — je odločil orožnik, — kakršen ste greste z mano! — Miklavž, ovaj ūtem zelniku leži mrlje — ubit je. Po pravici povejte, ali ste ga?

— Nič nečas za um

Vdova Lerus. Spisal E. Gaboriau.

Prevedel "Glas Naroda" G. P.

Francoski detektivski roman.

78 (Nadaljevanje.)

Stopil je naprej z onimi boječimi koraki, ki so lastni mornarjiem, kadar stopijo na kopno ter čutijo pod seboj trdno zemljo.

Daburon ga je premotril ter spoznal njegovo vrednost na en pogled.

Nobenega dvoma ni moglo biti. To je bil človek z rdečim licem, katerega je opisala ena izmed prič v Žonšer.

Nemogoče je bilo tudi dvomiti c poštenosti tega moža. Njegov obraz je kazal odkritostnost in dobro voljo.

— Vaše ime? — je vprašal preiskovalni sodnik.

— Marie Pierre Lerus.

— Torej ste v sorodu s Klavdino Lerus?

— Njen mož, gospod.

Kaj, mož žrtve je živ in policija ne ve niti, da obstaja.

To je bila prva misel Daburona.

Kaj pa je potem dosegel ta čudoviti napredok v iznajdbah?

Danes, prav takot kot pred dvajsetimi leti, je treba iste izgubitečasa in denarja, če se hoče dobiti najmanjše informacije v slučaju, da je pravica v dvomu.

V petek je bilo izdano povelje, da se preiše prejšnje življence Klavdine Lerus. Bile pa je že ponedeljek in nobenega odgovora ni bilo od nikoder.

In vendar sta obstajala fotografija in brzojav. Imeli so na razpolago tisoč sredstev, preje neznanih, a jih niso znali porabit.

— Celi svet, — je rekel sodnik, — je bil prepričan, da je bila vdova. Ona sama je rekla to.

— No, to je bil dogovor med nama. Povedal sem ji, da nočem imeti nobenega opravka več z njo.

— Res? Vi najbrž veste, da je mrtva, da je postala žrtev strasnega zločina?

— Orožnik, ki me je privadel semkaj, mi je povedal o tem, gospod, — je rekel Lerus in njegovo lice se je stemnilo — Bila je propalica, — ja dostavil zamolko.

— Kaj, vi, njen mož, jo blati?

— Imam dosti vroča za to. Ah, moj zamrli če, ki je videl vse to vnaprej ob onem času, me je svaril. Jaz sem se mu smejal, ko je rekel: — Paz, ona te bo onečastila. — Prav je imel. Radi nje me je lovila policija kot kakuge tatu. Povsod, kjer so povpraševali po meni ter me opisovali, bodo rekli sedaj ljudje: — Gotovo je izvršil kak zločin. — In sedaj sem tukaj pred sodnijo. Moj Bog, kakšna nesreča! Lerusi so bili vedno pošteni ljudje od očeta na sina, odkar obstajajo. Le vprašajte po deželi in povedali vam bodo: — Beseda Lerus je toliko vredna kot pisane drugega človeka. — Da, bila je zlobna ženska in jaz sem ji večkrat povedal, da bo storila slab konec.

— Vi ste ji povedali to?

— Več kot stokrat, gospod.

— Prijatelj, bodite pomirjeni. Vaša čast ni tukaj prizadeta. Nikdo ne dvomi o njej. Kedaj ste jo posvarili na tak način?

— O, pred dolgim časom, gospod, — je odvrnil mornar, — prvikrat pred tridesetimi leti. Bila je strašno ambiciozna ter se hohela mešati v intrige velikih ljudi. To jo je tudi uničilo. Rekla je, da lahko dobiti denar za to, da ohranite zase njih skrivnosti. Jaz pa sem ji rekel, da se s tem človek tudi onečasti. Če dvignite svoje roke, da pokrijete podlosti bogatih ter pričakujete od tega vrečo, je to prav tako kot če napravite posteljo iz trnja ter pričakujete, da boste dobro spali v njej. Njej je stopilo to v glavo in tega ni bilo mogoče spraviti ven.

— Vi ste bili njen mož, — je rekel Daburon, — in ste imeli pravico zahtevati od nje pokorčino.

Mornar se je udaril po čelu ter vzdužnil.

— Bil sem jaz oni, ki se je pokoril, gospod.

— V kakšne intrige se je mešala vaša žena? — je vprašal sodnik. — Le nadaljujte, priatelj, in povejte mi vse natančno, kajti izvedeti moramo resnico, nič kot čisto resnico.

Lerus je položil svoj klobuk na neki stol. Nato pa se je pričel praskati po glavi, kot da hoče s tem spraviti svoje misli v red.

Povedati vam moram, — je pričel, — da je tega pet in trideset let, ko sem se zaljubil v Klavdino v St. Jean. Bila je brhka, čedna in očarljiva dekle in njen glas je bil sladkejši kot med. Bila je najlepša dekle v celini okolici, vitka kot jarbol. Imela je černe lase in bele zobe, a edina težkoča je bila, da ni imela niti centa, dočim je bila moja družina dobro stojeca. Njena mati, ki je bila vdova kakih pet in trideset let, ni bila na posebno dobrem glasu, a moj oče je bil najbolj pošteni človek na svetu. Ko sem povedal očetu, da se hočem poročiti s Klavdino, je pričel kleti in osem dni po zgneje me je postal v Porto na neki jaderini, da izpremenim zrak. Po šestih mesecih sem se vrnil, a še bolj zaljubljen kot kedaj prej. Spomin na Klavdino me je žgal kot ogenj. Nisem mogel ne jesti, ne piti. Ko je moj oče videl, da ničesar ne opravi in da se bom kmalu pridružil materi na pokopališču, nji je rekel nekega dne: — Vzemi to epernico in rehaj hujšati — Spomnim se dobro, da sem se strašno razjezik, ko sem čul očeta imenovati njo s takim imenom. Človek nikdar ne profiira, če se poroči proti volji starejšega.

Stari mornar se je motal med svojimi spomini ter je bil daleč proč od svoje povesti.

Preiskovalni sodnik ga je skušal spraviti nazaj na pravo pot. — Vrniva se k najinemu poslu, — je rekel.

— Tako, gospod. Treba je pričeti da začetka. Oženil sem se. Onega večera, po poroki, ko so sorodniki in pevabljeni gostje že odšli, sem hotel iti k svoji ženi ter zapazil v nekem kotu očeta, ki se je solzil. To me je ganilo in zdelo se mi je kot da pomenja nesrečo, a kmalu sem se potolažil. Tako krasno je bilo v onih prvih šestih mesecih, z nežno ljubljeno ženo! Zdelo se mi je, kot da plavam med oblaki. Tako je poteklo dvoje let v sreči, brez ozira na par malih preprirov. Klavdina je bila premetena in bil sem igrača v njenih rokah. Njena največja napaka je bila razispnosť. Vse, kar sem zasluzil, si je nataknila na svoje telo.

Vsaki teden je imela kak nov okrasek, oblike, klobuke, nakite, sploh vso ono peklensko robo, katero si izmislio trgovci v prokletstvu ženskega spola. Sosedje so pričeli govoriti, a jaz sem misil, da je vse dobro. Pri krstu najinega sina, katerega sem imenoval Jacques, po svojem očetu, sem izdal klub svoji običajni varčnosti več kot tristo pištol, le da ugajam njej. To je bila sveta, s katero sem nameraval kupiti neki travnik, ki je ležal sredi naše posesti.

Daburona je mučila nestrpnost, a kaj je mogel storiti?

— Le naprek, le naprek, — je rekel vsaki pot, kadar se mu je zdelo, da se hoče Lerus ustaviti.

— Bil sem zadovoljen, — je nadaljeval star mornar, — dokler pisem nekega dne zapazil enega izmed služabnikov grofa Comma-

rina, kojega grad leži le četrto milje od naše hiše na drugi strani, ki je stopil v našo hišo. Bilo je nekaj posebnega na tem Žermenu in jaz ga nisem mogel trpeti. Vedel sem tudi, da je bil zapleten v zadevo uboge Tomazinke, mlade dekle, ki je služila pri grofici, ki pa je nekega dne nenadoma izginila. Vprašal sem svojo ženo, kaj hoče ta človek in ona mi je povedala, da ji je prišel ponudit službo dojilje Jaz nisem mogel razumeti tega, kajti naša sredstva so bila še vedno také velika, da je lahko prihranila vse svoje mlečko za najinega lastnega sina. Ona pa je navedla nad sto vrokov. Rekla je, da hoče zaslužiti nekaj denarja, ker jo je sram ker ne deni, dočim se jaz ubijam noč in dan. Hotela je tudi varčevali ter rekla, da mi kmalu ne bo treba več na morje. Kmalu bo zaslužila toliko denarja, da bo lahko vrnila onih tristo pištol, nakar bom jaz lahko kupil travnik. Oni prokleti travnik me je zmešal.

ADVERTISEMENTS.

Božične luči.

V nekem svarištu proti nevarnostim poražajočem se od luči na božičnem drevesu, pravi bostonška National Fire Protection Association

"Uporabljajte električne luči ter okraske, ki se ne vnamejo. Stran s zvepleniami."

V naših izložbah ali pri prodajalcu električnih potrebščin lahko kupite luči za božične drevo — \$3.50 ena skupina.

The New York Edison Company

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se prodajajo in kjer so na ogled električne priprave, namenjene za učnost občinstva.

20 Norfolk St 124 West 42d St 362 East 149th St 555 Tremont Ave

10 Irving Place 151 East 86th St 15 East 125th St

NAJVEČJA DOSEDAJ NUDENA RAZPRODAJA!

Gospode in gospodinje: prvikrat imate priliko kupiti zastore najnovije mode s krasnimi vzorci, ki bodo ugajali vsakomur ter bodo okrasek vašega okna.

Naši zastori so napravljeni iz najboljših snov, prvovrstni izdelki; plačajte kolikor hocete za druge zastore, boljše ne bodo in dalje ne bodo trajali kot nasi, kateri nudimo za samo \$2.25 za eno okno. Če hočete naročiti zastore za vaša okna, boste prisledili \$1.00, kajti mi vam jih bomo dali za samo \$8.00. Zapomnite si, da je ta posebna cena samo za ta mesec v veljavni. Vsledtega se SEDAJ poslužite! Nikdar vam ne bo žal.

Vnaprej se ne zahteva denarja. Poslužite samo 35 centov v zunah, kar se smatra za delno odplačilo. Ostanek plačajte, ko boste dobili zastore, Mi garantiramo popolno zadovoljnost ali pa denar nazaj.

Ne izgrevite te velike prilike!

Plačite danes!

UNION SALES COMPANY 673 W. Madison Street, CHICAGO, ILL.

Dept. 80

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Predno se podava v staro domovo s parnikom President Wilson, pozdravljava vso najmož žahuto v Waukeganu, Ill., družine Anton Čelesnika, Valentina Jereba in Frank Kranca; dalje se zahvaljuje Frank Grumu in njegovemu ženi, ki sta nam pomagala naša stvarni skupaj spraviti; zahvaljuje se Martini Svete in njegovemu ženi, ki sta nju spremila do Chicago, ter Marjanu Kerzich za vse, kar nam je dobrega storila. Pozdrav tudi Frank Petkovškovi družini. Z Bogom! Zdravi ostanite! — Jožef in Mary Kerzich.

Predno odpotujem s parnikom President Wilson, pozdravljam še enkrat mojo družino in mojega svaka v Clevelandu, Ohio, in vse prijatelje. Zdravi ostanite! — Jožef Smole.

Predno se podam na parnik President Wilson, pozdravljam vse znanice in prijatelje v okolici Johnstown, Conemaugh in Bannister, Pa., posebno pa dekleta, katerim želim, da bi srečne postale. Pozdravim tudi svoja dva strelca John in Joe Middle ter vse tiste, ki mi še kaj dolgujejo, ko sem jih posodil, kadar so bili v potrebi. John Krajder.

Predno se podamo na parnik President Wilson, pozdravimo rojake in rojakinje širomu Ameriko, posebno pa očeta Frank Breznikarja, mojo sestrično Pepo Karič ter njenega moža in hčere, Tomazja in Ivano Škrbec, ki sta botra mojemu sinu, Pepo in Mat. Krofina, katerima se zahvaljujem za postrežbo. Pozdrav tudi vsem tistim, ki so nas spremili na kolodvor. Na veselo svidenje v Jugoslaviji! — Anton Sadar z ženo in otroci na poti v Prelešje.

ADVERTISEMENTS.

ZAKAJ SE STRUPITE S SLABIM TOBAKOM, POSKUSITE NAŠ IMPORTIRAN

pravi tvrški tobak, boksa en funt \$3.00, pol funta \$1.50

v papirjem

hercegovski mešani,

boksa 1 funt \$2.00; pol funta \$1.00

v papirjem

Boksa bilans 15c. in mašina za delati cigarete 15c.

Z naročilom pošljite dinar.

ADRIATIC IMPORTING CO., 606 - 11th Avenue, New York, N. Y.

600 parnikov — 1,200,000 tom.

BROADWAY NEW YORK all pri lokalnih agentih.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

LAPLAND	3 dec. — Cherbourg	ZIELAND	24 dec. — Cheb'burg
CARMANIA	3 dec. — Cherbourg	ORBITA	24 dec. — Hamburg
PRES. WILSON	3 dec. — Trel	PARNHANDLE	27 dec. — Boulogne
LA LORRAINE	3 dec. — Havre	ADRIATIC	28 dec. — Cherbourg
HUDSON	3 dec. — Bremen	RYNDAM	29 dec. — Boulogne
SCORDAM	3 dec. — Boulogne	CARMANIA	31 dec. — Cherbourg
CRETIC	4 dec. — Genoa	PO'DOMAC	31 dec. — Brezjna
ARABIG	4 dec. — Genoa	LA LORRAINE	31 dec. — Hrva
G. WASHINGTON	8 dec. — Bremen	OLYMPIC	31 dec. — Cherbourg
SAXONIA	8 dec. — Havre	AMERICA	3 Jan. — Brezjna
FINLAND	10 dec. — Cherbourg	AMERICA	3 Jan. — Brezjna
PR. NATIONA	10 dec. — Bremen	AMERICA	3 Jan. — Brezjna
ROTTERDAM	10 dec. — Bremen	AMERICA	3 Jan. — Brezjna
ORDUNA	10 dec. — Bremen	ROCHAMBEAU	17 jan. — Brezjna
COLOMBO	10 dec. — Bremen	PARIS	18 jan. — Brezjna
LA TOURNAISE	10 dec. — Bremen	ORDINA	21 jan. — Brezjna
SAXONIA			